

Г.А. Тарасюк, аспірант,
(Національний авіаційний університет, Україна)

Цифрова трансформація як основа для інтелектуалізації капіталу підприємства

В тезах визначено місце інтелектуалізації капіталу в цифровій трансформації підприємств, що може стати вирішальним фактором їх успіху у глобальному цифровому середовищі, де нові технології відкривають нові можливості для зростання і стійкого розвитку.

Цифрова трансформація стає визначальним фактором для сучасного бізнесу, особливо в умовах нестабільності та швидких змін, що характерні для України в даний час. Пандемія COVID-19, економічні виклики, зумовлені військовою агресією та глобальною рецесією, стимулюють українські підприємства переглядати традиційні моделі ведення бізнесу та впроваджувати нові технології. В умовах цифрової економіки інтелектуалізація капіталу підприємства стає основним джерелом конкурентних переваг, оскільки забезпечує ефективніше управління ресурсами, оптимізацію бізнес-процесів та стійкий розвиток.

Цифрова трансформація передбачає впровадження хмарних сервісів, аналітики даних, штучного інтелекту та роботизованої автоматизації процесів (RPA). Це дозволяє підприємствам адаптуватися до швидких змін на ринку, мінімізувати витрати, підвищити ефективність операційної діяльності та забезпечити конкурентоспроможність. Українські підприємства активно впроваджують цифрові інструменти для інтеграції управлінських рішень, спрямованих на зростання інтелектуального капіталу та підтримку інноваційного розвитку в умовах сучасних викликів.

Цифрові технології створюють нові можливості для підвищення ефективності управління підприємством завдяки впровадженню новітніх інформаційних систем, автоматизації бізнес-процесів та розширенню можливостей аналізу даних.

В українських умовах особливу важливість мають технології, які дозволяють мінімізувати ризики та знизити витрати. Наприклад, підприємства активно використовують хмарні технології для забезпечення безперебійного доступу до інформації та роботи навіть під час нестабільної ситуації на ринку. Цифровізація дозволяє підприємствам підвищити свою гнучкість, адаптуватися до змін і зберігати конкурентоспроможність.

Основою інноваційної конкурентоспроможності України має стати творчий людський капітал, а також знання та результати досліджень. Їх ефективне впровадження в Україні та можливість виходу на світові ринки сприятиме успішному соціально-економічному розвитку країни. Загалом роль креативних індустрій в економіці зростатиме, а галузі, що складають цей сектор, постійно трансформуватимуться, що об'єктивно породжує

необхідність постійного перегляду змісту та інструментів державної політики та з'ясування взаємодії влади та бізнес. [5, с. 7].

Штучний інтелект (AI) та машинне навчання стали потужними інструментами для українських підприємств, які прагнуть підвищити ефективність своїх бізнес-процесів. За допомогою аналітики великих даних, компанії можуть швидко адаптуватися до змін на ринку, прогнозувати попит та налаштовувати свої стратегії відповідно до реальних потреб клієнтів. Це особливо важливо в українських реаліях, де ринки часто стикаються з невизначеністю та потребують швидких адаптаційних рішень. Наприклад, багато українських компаній успішно використовують AI для автоматизації рутинних завдань, що дозволяє скоротити витрати та підвищити ефективність роботи.

Використання аналітики даних, штучного інтелекту та автоматизації стає важливою складовою інтелектуалізації капіталу підприємства в Україні. Сучасні технології дозволяють ефективно збирати, зберігати та аналізувати дані для розуміння потреб клієнтів, виявлення трендів на ринку та прийняття стратегічних рішень. Українські підприємства активно інтегрують такі інструменти, як ERP-системи та платформи управління взаємовідносинами з клієнтами (CRM), які допомагають оптимізувати операційні процеси, забезпечуючи більш прозору та ефективну роботу.

Автоматизація бізнес-процесів за допомогою роботизованих процесів автоматизації (RPA) дозволяє зменшити витрати та мінімізувати людські помилки, що є особливо важливим в умовах скорочення доступу до людських ресурсів та необхідності оптимізації витрат. «Ефективність функціонування підприємства, успішна реалізація його стратегічних планів залежить від суб'єктивних та об'єктивних чинників, таких як готовність впроваджувати інвестиційні проекти, від знань, навичок та кваліфікації менеджерів, наявності фінансових, виробничих та інших ресурсів, тобто можна підвищити шанси успіху шляхом покращення кваліфікації керівництва, відшукуючи можливості кращого доступу до ресурсів, збільшуючи ймовірність досягнення більш масштабних і привабливіших цілей з урахуванням наявного стратегічно орієнтованого економічного потенціалу підприємства». [4, с. 18]

В Україні автоматизація стає ключовим елементом стратегії багатьох компаній, які прагнуть досягти більшої ефективності в умовах економічної нестабільності. Наприклад, підприємства в галузі логістики та дистрибуції використовують автоматизовані системи управління запасами, що дозволяють швидко реагувати на зміни в попиті та забезпечувати безперебійність поставок.

Цифрові інструменти стали невід'ємною частиною управлінських рішень, спрямованих на зростання інтелектуального капіталу підприємства. «Сучасне підприємство як складна поліструктурна система самостійно може обирати спрямування свого розвитку. Так, підприємство, яке існує виключно сьогодні, без образу майбутнього використовує реактивний тип управління. Основна його ідея зводиться до того, щоб встигнути відреагувати на постійно виникаючі впливи навколишнього середовища. Головне завдання підприємства в такому випадку – накопичити якомога більше ресурсів до

виникнення несприятливих обставин. У такій організації немає майбутнього, якщо не зміниться характер дій, що, своєю чергою, повинно бути забезпечено шляхом зміни ментальної моделі керівництва» [3, с. 161].

В Україні інтеграція цифрових платформ забезпечує кращу координацію між різними підрозділами компанії та дозволяє оперативно приймати рішення, що знижує ризики та підвищує ефективність роботи. Цифрові інструменти, такі як платформи для спільної роботи, хмарні рішення для управління проєктами та системи аналітики даних, дозволяють підвищити продуктивність і залучення співробітників до процесу прийняття рішень. «адаптивний підхід на підприємстві, який передбачає на основі безперервного детального моніторингу процесів розвитку бізнес-середовища та прогнозування впливу бізнес-середовища та прогнозування впливу можливих змін у зовнішньому середовищі, впровадження нових концепцій управління впровадження нових концепцій управління, які забезпечують» [6, с. 3122].

Особливий акцент варто зробити на цифрових інструментах для навчання та розвитку персоналу. Українські компанії активно використовують онлайн-курси, віртуальні тренінги та адаптивні системи навчання для підвищення кваліфікації працівників та розвитку їхніх навичок. «потребує належної інституалізації лідерства і економічних інтересів зацікавлених сторін із застосуванням їх якісного діагностування і моніторингу. Конструктивність формування їхньої єдності сприятиме вчасному прийняттю рішень щодо вибору напрямів розвитку підприємства, нівелювання загроз не виконання виробничої, комерційної, платіжної дисципліни» [1]. Це дозволяє ефективно управляти знаннями в організації та зберігати конкурентоспроможність в умовах швидких змін на ринку. Наприклад, багато українських компаній впроваджують платформи для обміну знаннями, що сприяє більшій залученості співробітників та підвищенню їх мотивації до саморозвитку.

Цифрова трансформація є важливим інструментом для підвищення конкурентоспроможності українських підприємств в умовах сучасних викликів. Впровадження новітніх цифрових технологій дозволяє підвищити ефективність управління, оптимізувати бізнес-процеси та сприяти розвитку інтелектуального капіталу. Зважаючи на особливості українського ринку, адаптація до цифрових технологій стає не просто можливістю, а необхідністю для забезпечення стабільного розвитку і зростання підприємств.

Висновок

Цифрова трансформація є ключовим фактором для підвищення конкурентоспроможності та стійкості українських підприємств у сучасних умовах глобальних викликів. Впровадження цифрових технологій, таких як хмарні сервіси, аналітика великих даних, штучний інтелект та роботизована автоматизація процесів, дозволяє компаніям оптимізувати бізнес-процеси, знижувати витрати та адаптуватися до швидких змін ринку. Особливо важливим це стає в умовах української економіки, де необхідність швидких та ефективних рішень є критичною для виживання і розвитку.

Розвиток інтелектуального капіталу через цифрові інструменти допомагає підприємствам не лише підвищувати свою ефективність, але й створювати інноваційні продукти і послуги, що відповідають новим вимогам ринку. Успішна інтеграція цифрових рішень у щоденну діяльність компанії сприяє підвищенню продуктивності працівників, покращенню управління знаннями та забезпечує розвиток організації на всіх рівнях.

Таким чином, цифрова трансформація є не просто технологічним трендом, а стратегічною необхідністю для українських підприємств. Вона відкриває нові можливості для зростання, підвищення ефективності та забезпечення стабільного розвитку в умовах мінливого глобального економічного середовища. Розумне використання цифрових технологій та інструментів допоможе українським компаніям зайняти гідне місце на міжнародному ринку та забезпечити своє майбутнє в цифрову епоху.

Список літератури

1. Ареф'єв С. Генеза розвитку лідерства в управлінні економічними інтересами підприємства. *Adaptive Management: Theory and Practice. Series Economics*. 2020. 9 (18). DOI [https://doi.org/10.33296/2707-0654-9\(18\)-01](https://doi.org/10.33296/2707-0654-9(18)-01)
2. Ареф'єва О.В., Яковенко А.О. (2012). Інтелектуалізація капіталу як чинник сталого розвитку підприємства. *Економічний вісник Національного гірничого університету*, (4), 96-102.
3. Мушнікова С.А. Теоретико-методичний базис управління безпекою розвитку підприємства. *Проблеми економіки*. № 1 (43). 2020. С.159-165.
4. Пілецька С.Т., Лункіна І.Ю. Стратегічно орієнтований економічний потенціал підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2022. № 9/1. С.17-23. URL : DOI: [https://doi.org/10.37634/efp.2022.9\(1\).4](https://doi.org/10.37634/efp.2022.9(1).4).
5. Iarmosh, O., Prokhorova, V., Shcherbyna, I., Kashaba, O., & Slastianykova, K. Innovativeness of the creative economy as a component of the Ukrainian and the world sustainable development strategy (2021). *IOP Conference Series: Earth and Environmental Science*, 628(1). Режим доступу: <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85100727399&origin=resultslist&sort=plf-f>
6. Arefiev S., Lagodiienko V., Tkachev V., Stavroiani S., Shevchenko O. Marketing and logistics in the adaptive management of enterprises in the conditions of digitalization. *Journal of Theoretical and Applied Information Technology*. 2023. Vol.101. No 8. P. 3121-3132. <http://www.jatit.org/volumes/Vol101No8/26Vol101No8.pdf>